

OCHTENDMENS

Katherine Heiny

Ochtendmens

VERTAALD DOOR LIDWIEN BIEKMANN

Nijgh & Van Ditmar
Amsterdam

www.nijghenvanditmar.nl

Oorspronkelijke titel *Early Morning Riser*

Alfred A. Knopf, onderdeel van Penguin Random House LLC,

New York 2021

Copyright © Katherine Heiny 2021

Copyright Nederlandse vertaling © Lidwien Biekmann /

Nijgh & Van Ditmar 2022

Foto auteur Lexey Swall

Omslagbeeld Polly Shindler

Omslagbewerking Paul Pollmann

Typografie Zeno Carpentier Alting

NUR 302 / ISBN 978 90 388 1099 7

Voor mijn vader

*I see gold in the air
And promises in our streams.
I see love in our hearts
And futures in our dreams.*

Jesse Woods, 'Gold in the Air'

*I like it in the light, but the world is different
Than it was last night.*

The Weepies, 'Early Morning Riser'

Jane ontmoette Duncan toen ze nog geen maand in Boyne City woonde. Ze had zichzelf buitengesloten en moest aan de burens vragen of ze een slotenmaker wilden bellen. Het begon al te schemeren en ze zat in haar pyjama voor haar voordeur te wachten – ze gaf les aan groep vier en het was Pyjamadag – toen Duncan aan kwam rijden in een roestige witte bestelbus.

‘Jemig,’ zei hij toen hij haar zag. ‘Hoelang zit jij al te wachten?’

Hij was begin veertig, had warrig kastanjebruin haar en een volle snor. Zijn ogen waren bruin met amberkleurige vlekjes erin en zijn gezicht was zo symmetrisch dat het wel uit een dubbelgevouwen stuk papier geknipt leek. Hij was van gemiddelde lengte, gemiddeld gebouwd, droeg niets bijzonders, alleen een spijkerbroek en een spijkershirt, maar hij was toch heel opvallend, als het onderwerp van een foto tegen een vage achtergrond. Jane vond hem net een stoere vent uit een reclamespotje, en heel knap.

‘Twintig minuten maar,’ zei ze. Ze stond op en wees naar de voordeur. ‘Ik ben bang dat je het slot er uit moet boren.’

‘Vast niet,’ zei Duncan. ‘Wedden dat we een andere manier vinden om binnen te komen? Mensen denken altijd dat hun huis goed afgesloten is omdat ze een paar sloten op de voordeur hebben, maar als ze mij dan bellen blijkt dat

ze al een halfjaar hun slaapkamerraam open hebben staan. Zullen we even omlopen?’

Ze liepen langzaam om het huis heen. Het was een leuk, klein huis, zonder verdieping, witgeverfd en met zwarte luiken. Duncan bleef steeds even staan om in de bloembedden te kijken. ‘Of soms hebben de vorige eigenaren een sleutel verstopt in een nepsteen of zoiets.’

Achter het huis wees Duncan op het raam van de badkamer. ‘Dat bedoel ik dus. Ik kan de hor er wel even afhalen en als het raam niet op slot zit, klim ik naar binnen.’

‘Oké,’ zei Jane volgzaam.

Duncan stak de schroevendraaier onder de rand van de hor en wipte hem verontrustend gemakkelijk los. Hij pakte hem met één hand vast. ‘Weinig misdaad hier,’ zei hij tegen Jane, ‘maar vorig jaar werd Shirlene Talbot op een nacht wakker toen er een man in haar keuken een boterham stond te smeren. Hij deed niks hoor, het bleek een logé van de familie Massey te zijn die zo dronken was dat hij niet meer wist waar ze woonden. Maar het lijkt me toch niet fijn voor je als jou zoiets overkomt.’

Hij haalde Janes vuilnisbak, klom erop en duwde het raam open. Hij klauterde naar binnen en deed even later de voordeur voor haar open.

Jane bedankte hem en vroeg of hij wilde blijven eten. Dat had ze nog nooit eerder zomaar aan een wildvreemde man gevraagd, maar ze was blij dat hij haar niets in rekening bracht. Bovendien was hij de eerste man die ze sprak sinds ze hier was komen wonen, behalve een bejaarde in Glen’s Market die haar had gevraagd of ze hem kon helpen zijn auto te zoeken.

Jane was zesentwintig, ze was lang en slank met donkerblond haar met een pony, en ze hoefde zich niet op te maken om er leuk uit te zien. Dat laatste was maar goed

ook, want ze maakte zich bijna nooit op. Haar wenkbrauwen en wimpers waren van zichzelf al donker, ook al was haar haar vrij licht, en ze had ietwat overhangende oogleden, waardoor het lastig en bovendien nutteloos was om er oogschaduw op te doen. (Als tiener had Jane dan ook niets gesnapt van de stap-voor-stap make-upadviezen in tijdschriften – waar zat die plooi van haar ooglid dan? Waarom zag ze er nog steeds precies hetzelfde uit als ze oogschaduw op had gedaan?) Ze had een rechte neus en een gulle mond. Ze was erg mooi als ze niet vergat om rechtop te zitten, en mooi genoeg als ze onderuitgezakt zat.

Onder het eten – ze had omelet met een salade gemaakt – vertelde Duncan dat hij eigenlijk meubelmaker was, gespecialiseerd in tafels en stoelen, maar dat mensen nu eenmaal niet heel vaak nieuwe tafels en stoelen nodig hadden en dat hij daarom bijkluste als antiekrestaurateur en slotenmaker; hij vertelde ook dat hij was opgegroeid in een kleine stad in het noorden van Michigan en dat hij getrouwd was geweest met een makelaar die Aggie heette en die een kleinbekbaars en een grootbekbaars niet uit elkaar kon houden. (Jane wist niet of dat gewoon een kenmerk van Aggie was of Duncans reden om van haar te scheiden.)

‘En waar is Aggie nu?’ vroeg ze.

‘Waar ze is?’ Duncan keek verbaasd. ‘Om deze tijd waarschijnlijk in haar huis in Alice Street denk ik.’

‘O,’ zei Jane. ‘Ik dacht dat ze ergens anders woonde.’

‘Nee hoor, ze heeft daar een leuk klein huis. Ik maai nog steeds haar gras.’

Jane vouwde haar servet op in steeds kleinere rechthoeken. ‘Dan zijn jullie dus nog wel close.’

‘Nou, close zou ik het niet noemen.’ Duncan nam een hap van zijn omelet. ‘We zijn goede vrienden gebleven, ook al ging ze ervandoor met de verzekeringsman, Gary Pol-

nichik, en daar is ze nu bijna tien jaar mee getrouwd.’

‘Waarom maait die Gary dan niet haar gras?’ vroeg Jane.

‘Daar heeft hij een hekel aan en ik niet,’ zei Duncan. ‘Bovendien helpt hij me met mijn belasting.’

Duncan praatte veel. Hij zei dat Jane eieren moest halen op de boerenmarkt, dat ze bij Robert’s Restaurant nooit de vissoep moest nemen, dat de tandarts een drankprobleem had en je het beste een ochtendafspraak kon maken, dat Bradley Reed die op de hoek woonde de gewoonte had om met zijn verrekijker naar mensen te gluren die ’s avonds de gordijnen niet dichtdeden, en dat de olijvenburger in de Boyne River Inn onovertroffen was, en later, toen hij Janes pyjamabroek uittrok terwijl ze op de bank lag, zei hij: ‘Ik ben de gelukkigste man van Boyne City.’

‘Maar er wonen hier maar zo’n tweehonderd mensen!’ protesteerde Jane.

‘Eerder een stuk of drieduizend,’ zei Duncan.

‘En toch moet je *van de hele wereld* zeggen.’

‘Van Noord-Michigan, mag dat ook?’ Duncan gleed met zijn handen langs de binnenkant van haar dijbenen omhoog. ‘Vind je dat goed genoeg? Ik ben de gelukkigste man van Noord-Michigan?’

Dat was op vrijdag. Jane en Duncan bleven de rest van het weekend binnen, tot Jane op maandagochtend naar school moest.

Jane stond nog maar drie jaar voor de klas. Je zou kunnen zeggen dat ze de fijne kneepjes nog aan het leren was.

De vorige twee keren dat ze op een nieuwe school begon – het eerste jaar in Grand Rapids, het tweede in Battle Creek – had ze haar best gedaan om de eerste schooldag zo leuk en feestelijk mogelijk te maken: een uitgebreide rondleiding door de school, een speurtocht, een tijdcapsule,

extra pauze, disco, lego, kleien. Het resultaat: om halfvier waren zowel Jane als de kinderen volkomen uitgeput en de volgende dag wisten de kinderen nog steeds niet waar de wc was.

Ze was tot de ontdekking gekomen dat de vierdegroepers weliswaar al drie jaar op school zaten (meer zelfs als ze ook nog op de crèche hadden gezeten), maar dat ze alles wat ze hadden geleerd tijdens de zomervakantie van hun harde schijf hadden gewist. Ze moesten alles opnieuw leren, net als mensen die een beroerte hebben gehad: waar hun tafeltje was, hoe ze in de rij moesten staan, dat ze zachtjes moesten doen op de gang, dat ze hun handen thuis moesten houden, hoe ze een potlood moesten vasthouden, hoe ze elkaar veilig een schaar moesten aangeven, dat ze de wc moesten doorspoelen – en in sommige gevallen *niet naast de pot moesten plassen* – en na afloop hun handjes moesten wassen.

En ze moesten weer wennen aan het ritme van de schooldag. Sommige kinderen hadden nog het dagritme van een popster en kwamen half slapend op school; ze werden pas om een uur of tien min of meer wakker en keken dan een beetje verbaasd om zich heen, alsof hun geest zojuist weer hun lichaam had ingehaald. Er waren ook kinderen die tot voor kort elke dag een middagdutje deden (tot de dag waarop ze naar school gingen) en die na de middagpauze minstens een uur knikkebollend op hun stoeltje zaten en hun ogen bijna niet open konden houden. Op de eerste schooldag waren er altijd minstens drie kinderen die om 15.25 naar de klok staarden en de laatste seconden aftelden. (Dat zouden de andere kinderen ook hebben gedaan als ze konden klokkijken.)

Dit jaar had Jane de eerste schooldag extreem simpel gehouden. Als schrijfmateriaal had ze alleen dikke drie-

kantige potloden klaargelegd en gelinieerde vellen papier met veel ruimte tussen de lijntjes. Het prikbord was leeg, ze had de posters omgedraaid en bijna alle schoolspullen afgedekt met bruin pakpapier. (Haar lokaal zag eruit als de achtergrond van een foto waarmee ontvoerders willen bewijzen dat een gijzelaar nog leeft.) In de speelhoek stonden alleen simpele houten blokken, geen autootjes of vrachtwagens, geen boerderijdieren of zogenaamde boodschappen uit het winkeltje. De knutseltafel was bedekt met vetvrij papier en er waren alleen krijtjes in primaire kleuren. In de leeshoek stonden prentenboeken, hooguit van het niveau van *Rupsje Nooitgenoeg*.

Ze begonnen 's ochtends met naambordjes maken (een jongen die Tad Berman heette stak zijn vinger op en vroeg aan Jane hoe hij zijn voornaam moest spellen) en hun gym schoenen opbergen onder hun tafeltje. Ze telden met tientallen tot honderd en bespraken het concept 'groter dan' en 'minder dan'. Ze hadden het over de dagen van de week en de maanden van het jaar. ('Twaalf maar?' vroeg Tad Berman. 'Weet je dat zeker?') Ze lazen de zichtwoorden die Jane een voor een op het bord schreef en daarna las ze *De Gruffalo* voor. Na de middagpauze maakten ze allemaal een 'Dit Ben Ik'-poster, ze gingen zakdoekje-leggen, en alle leerlingen wisten de schooldag redelijk wakker en zonder kleerscheuren door te komen.

De volgende dag draaide ze de posters om en deed ze de houten cilinders en driehoeken terug in de blokken-doos. (Een van de meisjes, Alicia Sweet, staarde minstens een halve minuut verbaasd naar een houten driehoek en vroeg aan Jane hoe zo'n vorm heette.) Jane rolde het Peter Rabbit-kleed uit in de leeshoek en zette de boeken van Dr. Seuss in de kast. Daarna gingen ze koordjes meten en oefenen met tien bij elk getal optellen. Toen ze daarmee klaar

waren, vertelde Jane iets over woordgroepen en uitspraak.

Op de derde dag draaide ze de prikboarden weer naar de klas toe en zette lijm, glitter en lintjes op de knutsel-tafel. Ze hing de 'Dit Ben Ik'-posters aan de muren en legde op alle tafeltjes een werkmap. Tad Berman kon haar naam onthouden (in elk geval twee van de drie keer) en Paul Blankenship, de klassenboekassistent van die eerste week, bleef maar ongeveer twintig minuten weg toen hij het klassenboek naar de administratie moest brengen, drie deuren verderop (de vorige dag had hij er bijna een uur over gedaan). Jane deelde de rekenschriftjes uit en zei tegen de kinderen dat ze de eerste bladzijde voor zich moesten nemen. Het schooljaar was begonnen.

En nu, drie weken later, had Jane na het weekend met Duncan zo'n enorm slaaptekort dat ze tijdens aardrijkskunde een videofilm aanzette en probeerde om in het verduisterde lokaal niet in slaap te vallen. Ook bij wereldoriëntatie en biologie liet ze een videofilm zien. Aan het einde van de schooldag zei Kenny Rutledge dat hij die dag zijn schermtijd voor een hele maand had verbruikt en vroeg of hij een briefje mee naar huis mocht voor zijn moeder.

Jane had al één vriendin in Boyne City: Freida Fitzgerald.

Jane en Freida hadden aan begin van het schooljaar kennisgemaakt bij de ijsborrel van de collega's van school (dat Jane daar überhaupt naartoe was gegaan, bewees wel hoe wanhopig graag ze mensen wilde leren kennen). De ijsborrel werd gehouden in de mediatheek van de middelbare school, dus iedereen moest opletten dat ze niet over de vele kabels en snoertjes struikelden. Althans: iedereen zou daarvoor hebben moeten opletten als er nog meer mensen waren komen opdagen behalve Jane en een andere leerkracht, meneer Robicheaux, en de conciërge, die zei dat hij

wachtte tot iedereen naar huis ging zodat hij kon afsluiten.

Op een van de printertafels was een ijskraampje ingericht: twee bakken met vanilleijs, een fles chocoladesiroop, en plastic bekertjes met discodip en koekkrum. Daarnaast lag een bergje pinda's los op de tafel. Jane had nog nooit zoiets treurig gezien. Het enige wat erop wees dat de school moeite had gedaan om er iets feestelijks van te maken was dat ze live entertainment hadden ingehuurd. In een hoek van de ruimte zat een vrouw mandoline te spelen, ze tokkelde met bedrieglijk gemak 'Man of Constant Sorrow'.

De vrouw had een vriendelijk rond gezicht en haar haar leek op een paar honderd bruine ringbandspiralen, zo dik en compact was het. Elke lok was tot een strakke, individuele pijpenkrul gedraaid, maar Jane had de indruk dat die krullen allemaal met elkaar verknoopt waren, dat een kam er nooit doorheen zou komen. Ze had een gestreepte katoenen jurk aan die wijd om haar brede heupen viel, en haar prachtige, meisjesachtige benen liet zien, zonder ook maar één spatader. Toen ze zag dat meneer Robicheaux een slok uit de fles chocoladesiroop nam, schakelde ze meteen over naar een nieuw lied: *'I'll let you drink that can of lard, but when you throw up in the yard...'*

Jane schoot in de lach en liep naar haar toe om zich voor te stellen. De vrouw bleek helemaal geen ingehuurde muzikant, maar de muziekdocente van de school, Freida Fitzgerald. Ze vroeg of Jane zin had om mee te gaan naar The Sportsman Bar, en sindsdien waren ze vrienden.

Er werd beweerd – door iedereen in Boyne City en meneer Spriggs van de gereedschapswinkel in het bijzonder – dat Freida nooit getrouwd was geweest, of verloofd, dat ze nooit een vriendje had gehad en nooit was gekust. (Spriggs beweerde ook dat Freida geen lesbo kon zijn omdat ze geen katten had.) Jane dacht zelf dat Freida getrouwd was met

haar muziek, maar ze vond het toch een boeiende roddel. Iemand die zo leuk en aardig was als Freida kon toch niet zomaar achtendertig worden zonder ook maar één keer te worden gekust? Gekust et cetera?

Vanaf die dag gingen Jane en Freida elke donderdagavond naar The Sportsman waar ze wodka-martini dronken tot Freida haar mandoline tevoorschijn haalde en The Sportsman vroeg of ze wilden vertrekken. Op de donderdag nadat ze Duncan had ontmoet, vertelde Jane dat aan Freida.

‘Duncan Ryfield?’ vroeg Freida meteen.

‘Ja,’ zei Jane, die het heerlijk vond om zijn naam te horen.

‘O.’

‘Ken je hem?’

‘Zeker.’ Freida schraapte langdurig haar keel. Toen ze weer iets zei, hadden haar woorden een traag, hikkend ritme. ‘Hij is heel... aardig. Hij is heel... vriendelijk. En bijzonder... sociaal.’

Jane keek haar onderzoekend aan. ‘Maar er is iets wat je me niet vertelt?’

Freida zuchtte. ‘Alleen dat hij ontzettend veel vriendinnen heeft gehad.’

‘Dat is toch niet zo raar?’ zei Jane. ‘Hij is tweeënveertig.’

‘Nee, maar het zijn wel erg veel vriendinnen voor iemand van tweeënveertig,’ zei Freida. ‘Misschien zelfs wel voor iemand van vierentachtig.’

Jane bladerde snel door haar mentale dossiermap van de afgelopen paar dagen. Het was haar inderdaad al opgevallen dat elke vrouw die ze tegenkwamen Duncan bij naam kende. Serveersters en caissières en winkeliersters en receptionistes. Ze had gedacht dat dat normaal was in zo’n kleine stad.

‘Bedoel je dat hij niet monogaam is?’ vroeg ze aan Freida.

Freida nam een teug van haar martini en dacht na. ‘Nee, dat is het niet,’ zei ze ten slotte. ‘Ik heb zelfs van een paar vrouwen gehoord dat hij een fantastische vriend is. Niet van Cathy Guthrie trouwens, die heeft geen goed woord voor hem over omdat hij altijd naar het huis van zijn ex-vrouw gaat om daar dingen te repareren, en Karen Vickers zei een keer dat zij altijd zijn klanten moest opbellen om te zeggen dat hun meubels nog niet klaar waren. Bijna iedereen zegt dat hij gewoon graag single blijft maar dat hij het niet leuk vindt om alleen te slapen. Maar luister maar niet naar mij, Jane! Wat weet ik er nou ook van? Hij is in elk geval altijd heel aardig voor Jimmy Jellico, de man die hem in zijn werkplaats helpt. Ik denk niet dat iemand anders in Boyne City daar het geduld voor zou kunnen opbrengen.’

Jane roerde peinzend in haar glas en daarna kwam het gesprek op een ander onderwerp.

Dat was niet de avond waarop Jane dronken genoeg was om Freida te vragen of het waar was dat ze nog nooit met iemand naar bed was geweest, zelfs niet met een dronken seizoensarbeider, maar ze had al wel het gevoel dat zo’n avond in het verschiet lag. Zo onontkoombaar als de zonsopkomst.

Jane was al gewaarschuwd dat de winters in Noord-Michigan bitter koud konden zijn, maar daar had ze zich niet veel van aangetrokken. (Ze had in april gesolliciteerd, toen rook de lucht fris en warm en veelbelovend.) En zelfs nu de dagen snel korter werden en de bomen de blaadjes van hun takken schudden, trok ze zich daar nog steeds nauwelijks iets van aan. Daar had ze het te druk voor.

Duncan sliep elke nacht bij haar en bracht haar ’s och-

tends in zijn roestige witte meubelbestelbus naar school. Dan gaf Jane hem een afscheidskus en tuimelde er lachend aan de passagierskant uit – de helft van de tijd bleef haar rok hangen achter een spiraal die door de bekleding stak en dan kon het hele schoolplein een blik werpen op haar lange, in een zwarte panty gestoken benen – en zwaaide hem vanaf de stoep na.

Ze leerde de kinderen steeds beter kennen. Tad Berman had zich ontpopt tot een half rekenwonder, maar de maanden van het jaar had hij nog steeds niet onder de knie. Scott Stafford, die moeite had met lezen, schrijven en spellen, veranderde zijn antwoorden zo vaak dat er gaten in het papier kwamen, maar in de pauze verdween zijn onzekerheid als sneeuw voor de zon en glipte hij als kwikzilver door de stangen van het klimrek. Sierra Sawicki stond toe dat Mariah Visser in de pauze naast haar kwam zitten, wat vergelijkbaar was met Yitzhak Rabin die Yasser Arafat de hand schudt. Jenna Leblanc, dochter van de dierenarts, stelde terecht vast dat Gregory Dorsey aan mond- en klauwzeer leed.

Jane liep sereen glimlachend door de klas, verwonderd dat niemand zag dat haar lippen wat opgezwollen waren door het zoenen met Duncan, dat ze maar vijf uur had geslapen, en dat ze zo mogelijk nog liever en welwillender was doordat ze zich zo gelukkig voelde.

's Middags zat Duncan in zijn bestelbus op haar te wachten. Ze haastte zich de klas uit, altijd met een wapperende sjaal of mouw achter zich aan, en klom bij hem in de bus.

Koude winter? Wie maakte zich daar nou druk om!

Jane was verliefd geworden op de kringloopwinkel. Niet dat die perfect was – dat is de liefde nooit – en je moest

niet op de stoffige babyflesjes en gebruikte tupperwarebakjes letten, of de afschuwelijke pocketboeken, opgezwollen doordat iemand ermee op het strand had gelegen. Maar de rest vond ze geweldig: sierlijke dessertglazen, stevige koekjestrommels, patchworkdekens, ouderwetse leren jacks en truien die zo zacht en vervaald waren dat je als je ernaar keek prompt zin kreeg in een waterijsje.

Ze nam Duncan er een keer mee naartoe omdat ze dacht dat hij het een leuke winkel zou vinden waar je van alles op de kop kon tikken. Maar hij zat de hele tijd op een luizige leunstoel bij de ingang van de winkel met de man achter de kassa over spinvissen te kletsen en keek een hele doos *Playboys* door die minstens vijftien jaar oud waren. Die *Playboys* waren niet te koop, je kon ze alleen bekijken – nog iets waar je niet al te veel aandacht aan moest schenken.

‘Ik snap niet waarom ze daar al die *Playboys* hebben,’ zei Jane toen ze weer buiten stonden.

‘Wat snap je daar niet aan?’ vroeg Duncan.

‘Nou ja, dat is toch meer een blad om in je eentje in te kijken, in je slaapkamer, ’s avonds laat met de gordijnen dicht?’ zei ze. ‘Niet in het openbaar in een kringloopwinkel.’

‘Ach, dat is allebei leuk,’ zei Duncan, en hij pakte haar hand vast.

Nu Jane een vriend had, wilde ze een etentje geven. Ze stelde zich voor dat ze dan iets vintage-achtigs zou aandoen – een fluwelen loungepyjama als ze die kon vinden – en dat iedereen na afloop zou zeggen: *Wat past die Jane toch goed bij Duncan, ze is zo zelfbewust en ontwikkeld.* Ze zou een stoofgerecht serveren met wortels en aardappelpuree, en daarover zouden ze zeggen: *Zo’n eenvoudige maaltijd,*

maar Jane maakte er echt iets bijzonders van. Ze zou tientallen waxinelichtjes aansteken en rode sjaals over de lampen draperen ter bevordering van de warme sfeer in huis, en dan zou iedereen achteraf zeggen: Jane straalde helemaal en ze heeft een oergezellig huis. Ze realiseerde zich op een bepaald moment wel dat het enige aspect van het etentje waar ze zich op verheugde zich dus afspeelde als iedereen al naar huis was gegaan en dat zij daar niet eens bij zou zijn, maar toen had ze de uitnodigingen al verstuurd.

Behalve Duncan nodigde ze Freida uit, de buren, en haar oogarts, dokter Elgin en zijn vrouw, die in Petoskey woonden. En ze zei tegen Duncan dat hij Jimmy Jellico uit moest nodigen – de man die hem in zijn werkplaats hielp.

Duncan was er als eerste, maar hij was er al sinds de vorige avond. Hij zette de chips met dipsaus en een schaalje nootjes in de woonkamer en Jane maakte in de keuken de Bellini's. Die cocktail, haar specialiteit, wilde ze de gasten serveren, zodat ze later zou zeggen – nou ja, er iets over zou zeggen: wat ze precies had gewild dat ze zouden zeggen kon Jane zich niet meer goed herinneren toen ze probeerde perzikken uit blik te pureren met de staafmixer zonder dat er spetters op haar outfit kwamen. Ze had geen loungepyjama kunnen vinden. In plaats daarvan droeg ze een kanten bloes met een lange patchworkrok van de kringloop. Duncan had tegen haar gezegd dat ze eruitzag als een mooie boerin, maar dat was niet helemaal wat ze voor ogen had gehad.

De buren, meneer en mevrouw Marshall, waren de volgende gasten die arriveerden – Jane hoorde ze zelfs vlak voordat ze aanbelden uit hun huis komen. Ze waren eind veertig en leken sprekend op elkaar, allebei met kort, grijzend haar en een bril.

Vrijwel meteen toen ze waren gaan zitten met een Bel-

lini in de hand zei meneer Marshall tegen Jane: 'Je hebt nieuwe terrasstoelen gekocht.'

'Ja,' zei Jane opgewekt. 'Ik...'

'En een nieuwe salontafel.' Zijn gezicht sprak boekdelen: ze gaf te veel geld uit.

'Allemaal uit de kringloopwinkel,' zei Jane een beetje uit het veld geslagen. 'Daar koop ik tegenwoordig bijna alles.'

Meneer Marshall keek verbijsterd. 'Wat? Ook ondergoed?'

'Nee,' zei Jane. 'Maar wel lakens, dus dan is het nog maar een klein stapje naar ondergoed.'

'Ik koop zelf altijd nieuw ondergoed.' Meneer Marshall draaide zich om naar zijn vrouw. 'Tweedehands ondergoed, stel je voor.'

Mevrouw Marshall leek meer belangstelling te hebben voor Duncan. 'Zou je me misschien kunnen vertellen wanneer je van plan bent om mijn eetkamerstoelen te politoeren? Je hebt die zes stoelen nu al vier maanden.'

'Ik heb er vier en die heb ik zes maanden, om precies te zijn,' zei Duncan, waarna hij zich vanuit de bank vooroverboog naar de uiendip.

'Je hebt ze al zo lang dat ik blijkbaar ben vergeten hoeveel je er ook alweer had meegenomen,' zei mevrouw Marshall, waar Duncan op reageerde met een bewonderend gebrom, het soort geluid dat hij ook maakte als iemand een driepunter scoorde in een basketballwedstrijd.

De bel ging weer. Jane sprong zo gretig op van haar stoel dat ze bijna over de zoom van haar lange rok struikelde.

Het was Freida, met haar mandolinetas over haar schouder, en ze had Jimmy Jellico meegenomen.

Jimmy was een tengere jonge man met een wilde bos bruin haar en een ietwat onhandige tred. Hij leek een jaar of twintig, maar Jane wist al van Duncan dat hij eind der-

tig was. Ze had van verscheidene mensen gehoord dat hij 'traag van begrip' was en ze zag meteen wat ze bedoelden. Hij had een wat wezenloze blik in zijn ogen, zelfs als hij glimlachte. Ze dacht niet dat hij intellectueel ernstig gehandicapt was – waarschijnlijk had hij een IQ van onder de tachtig, maar was er hier in deze kleine plaats niet op tijd ingegrepen om dat te compenseren. Hij had een fris gezicht met wat sproetjes en de huid van zijn voorhoofd was volkomen glad, alsof hij zich zijn hele leven nog nooit ergens zorgen over had gemaakt. Je zou hem bijna knap kunnen noemen, maar hij ontbeerde de intellectuele rijpheid waarmee hij aantrekkelijk jongensachtig zou zijn geweest; hij was blijven steken bij lief kinderlijk.

Ze gaf Jimmy een hand en omhelsde Freida. Toen arriveerden dokter Elgin en zijn vrouw. Dokter Elgin was spraakzaam en extravert – daarom had Jane hem ook uitgenodigd – maar zijn vrouw had de beleefde maar enigszins verwonderde manier van doen van iemand die nog niet helemaal snapt wat de bedoeling van de avond is. Jane stelde iedereen aan elkaar voor en excuseerde zich om in de keuken nieuwe Bellini's te gaan maken.

Toen ze met het blad vol glazen terugkwam in de woonkamer, zei dokter Elgin: 'Jane, volgens mij vliegt je lamp bijna in brand.'

Ze zette snel het blad neer en rukte de rode zijden sjaal van de lamp boven de tafel omdat die inderdaad al begon te smeulen. Daarna zette ze de ramen open zodat de rookmelder niet af zou gaan en wapperde met de sjaal om de schroeilucht weg te krijgen. 'Pakken jullie maar een glas, hoor!' zei ze tegen haar gasten, waarna ze probeerde om de geruïneerde sjaal uit het raam te gooien zonder dat iemand het merkte.

Ze draaide zich snel weer om naar de kamer toen Jim-

my een kreet slaakte. Ze had schattige rood-witte glazen roerstaafjes in de glazen gedaan, maar Jimmy dacht dat het zuurstokjes waren en had er een doormidden gebeten.

‘Jemig, wat ontzettend vervelend,’ zei Jane tegen de andere gasten terwijl Jimmy in de badkamer glassplinters en bloed uitspuugde. ‘Moeten we niet met hem naar de eerste hulp?’

‘Welnee, dat komt wel goed,’ verzekerde Duncan haar. ‘Hij heeft zich een keer per ongeluk opgesloten in de verfkamer en de hele nacht verfdampen geïnhaleerd, toen is hij ook niet naar het ziekenhuis gegaan.’

Dat leek Jane geen logische redenering, maar Jimmy kwam alweer de kamer binnen en zei: ‘Niks aan de hand, Jane, ik hou er alleen even deze zakdoek op tegen het bloeden.’

De rest van de avond stak er een witte stoffen servet uit Jimmy’s mond waardoor hij een beetje op een forel leek.

De stoofschotel was verrukkelijk, maar de schaal waar Jane de wortels op had geserveerd was wat te klein, waardoor er steeds wortels af rolden als iemand de schaal wilde pakken. De aardappelpuree was te dik en de gasten konden alleen met moeite de opscheplepel eruit trekken. Jane had rozijnenbroodjes gebakken, maar ze had het deeg niet goed genoeg gekneet waardoor er op sommige broodjes maar twee rozijnen zaten, waardoor ze verontrustend veel op staurende muizen leken.

Voordat ze gingen eten had mevrouw Elgin al de indruk gewekt dat ze iets wilde zeggen, maar toen ze al een tijdje aan tafel zaten, legde ze haar vork neer en zei tegen Duncan: ‘Sorry hoor, maar hoe kun je je nou niet meer herinneren dat je het na het concert van de Grateful Dead in negentienveertien met mij hebt gedaan?’

Dokter Elgin deed net verwoede pogingen om een fles

prosecco open te maken, en op dat moment gleeed zijn duim van de fles en schoot de kurk met een verbaasd-klinkende *ping* omhoog.

Duncan keek op van zijn bord. 'Ik ben in negentienvierennegentig naar dertien concerten van de Grateful Dead geweest. Kun je iets specifieker zijn?'

Het bleef even stil, totdat meneer Marshall opmerkte dat je altijd kon merken dat het slecht ging met de economie als mensen bij een etentje een stoofschotel serveerden. Mevrouw Marshall zei tegen dokter Elgin dat haar moeder een staaroperatie had gehad. Jimmy verslikte zich in zijn servet.

Jane was blij en dankbaar toen Freida, na nog twee glazen prosecco, haar mandoline pakte en iedereen liet meezingen met 'I'm Gonna Eat at the Welcome Table'.

Een week later zaten Jane en Duncan in Duncans busje voor Kilwins ijssalon toen er een grote vrouw op het raampje aan de bestuurderskant klopte. Duncan draaide het raampje omlaag en de vrouw zei: 'Volgens mij doet je linkerachterlicht het niet.'

'Dat weet ik,' zei Duncan onverstoort. 'Ik heb Jimmy bij de houtzagerij een stukje achteruit laten rijden.'

'Godallemachtig,' zei de vrouw, alsof iedereen die ook maar over een greintje gezond verstand beschikte beter zou moeten weten en Jimmy nooit achter het stuur moest laten kruipen. (En dat was ook zo, dacht Jane.)

De vrouw keek naar Jane, met een afkeurende blik, zo leek het. Jane at een hoorntje met chocolade-ijs en kreeg ineens het gevoel dat ze een kind was dat willens en wetens bij een pedofiel in de bus was gestapt.

'Daar kun je een bekeuring voor krijgen,' zei de vrouw tegen Duncan.